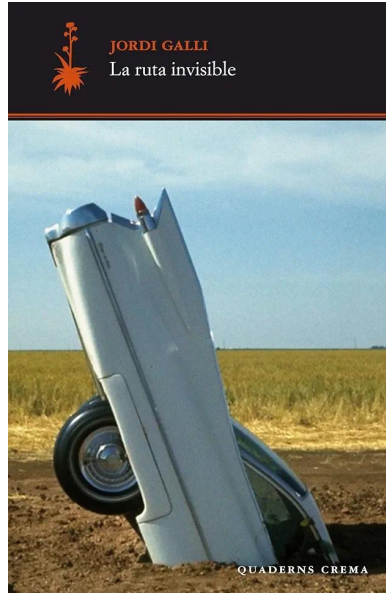


Un irreal trajecte ben real



Autoria: Jordi Galli
 Títol: *La ruta invisible*
 Editorial: Quaderns Crema, Barcelona, 2024
 192 pàgines

Deia l'escriptor Carles Pujol que el tema d'allò que no existeix, però que és entre nosaltres és una de les constants en l'obra de Joan Perucho. Pot resultar estrany invocar ara l'autor de *Les històries naturals*, però el text de Jordi Galli és exactament això: la descripció d'un trajecte per una ruta inexistent, però que hi és —també gràcies al llibre. L'itinerari correspon a la *Route 66*, carretera històrica que anava de Chicago a Los Angeles, avui reemplaçada per autopistes interestatals.

El llibre explora, doncs, una paradoxa semblant a les que expressen Perucho o Italo Calvino, autor de *Les ciutats invisibles*, títol potser al·ludit per Galli. En tot cas, l'obra es recrea en els viaranyos d'un camí que es resisteix a desaparèixer, per la rellevància de les referències històriques, culturals i espirituals que hi estan associades. Per això, tampoc no ha d'estranyar que, per exemple, la descripció d'Albuquerque esmenti *Breaking bad* i els llocs per on corre Walter White, com si el professor de química de la mítica sèrie televisiva hagués d'aparèixer en tombar la cantonada.

La narració omet tota referència temporal concreta sobre el viatge que fonamenta el llibre i no sabem quan va tenir lloc. Només se'n parla de forma vaga amb expressions del tipus “l'octubre que ve”, “el darrer cap de setmana de juliol”, etc., amb les quals s'infereix que el trajecte tingué lloc a l'estiu. De fet, també evita oferir massa concreció sobre els subjectes que fan el viatge i recorre a una primera persona del plural que no sabem a qui aixopluga, tot i que se sobreentén que és l'autor-narrador i la seva parella. Aquesta estratègia narrativa s'allunya, amb encert i bon gust, d'autoficcions sobrecarregades de xafarderies banals. Ara bé, genera una impersonalitat excessiva i sovint el lector necessita alguna cosa més, ja sigui informació, imaginació, humor. Nosaltres apostem per una narració que, sense que hagi d'oferir aspectes personals irrellevants, procuri un relat més ric, acolorit i ben establert, on el lector se sàpigui convidat a completar el significat del text.

Malgrat que no inclou cap més imatge que la de la coberta, és un llibre molt visual, i en totes les fites de l'itinerari apareixen imatges potents. Per dir-ne de capítols diferents, podem esmentar el Gateway Arch de Saint Louis, la creu de Groom, la figura gegantina del *cowboy* del Big Texan Steak Ranch, el Cadillac Ranch (però en l'estat de transformació “artística” actual, no pas la de la coberta, que és del 1974), el Gorge Bridge sobre Ríu Grande, una pintura de Georgia O'Keeffe, el Sandia Peak amb el seu telefèric, la fotografia d'Andreas Feininger portada de la revista *Life* el 1947, la imatge —captada per uns japonesos— de l'autor empíric i la seva acompanyant al final de la ruta, etc. Al cap i a la fi, els Estats Units són el bressol de la moderna cultura audiovisual. D'altra banda, sí que es troba a faltar que el llibre no inclogui un mapa del trajecte recorregut, que hauria ajudat el lector a navegar en una geografia que no es pot donar per coneguda.

Ja se sap que allò que se'n diu realitat és molt discutible i, en literatura, encara més. Fins i tot jo m'atreviria a esmenar l'epígraf de Vila-Matas que figura al començament del llibre i aniria més enllà. No és que, un cop fet el viatge, t'adonis que no has estat realment al lloc, sinó que només hi arribes a ser un cop n'has tornat. En particular, Galli és a la ruta 66 en el moment que escriu el llibre i, tot estalviant-se incòmodes vols d'avió i hotels, el lector, quan el llegeix. Al capdavall, la realitat només pren cos amb la mirada de l'observador. Dit de manera més radical, trobant-se al punt mig del recorregut, el

CAR ACT ERS

Midpoint, el narrador assegura que “ser a la meitat d’una carretera que ja no existeix és trepitjar un territori més aviat irreal”. L’obra de Galli supera molt bé l’advertiment d’O’Keeffe, quan afirma que no hi ha res menys real que el realisme. Al capdavant, demostra que allò invisible o irreal existeix, pot ser trepitjat i se’n pot fer un llibre amè.

Pere Torra